

1896 II/27

V. évfolyam.

Budapest, 1896. november 27

142. szám.
142. szám.

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KERESZTÉNY HETILAP.

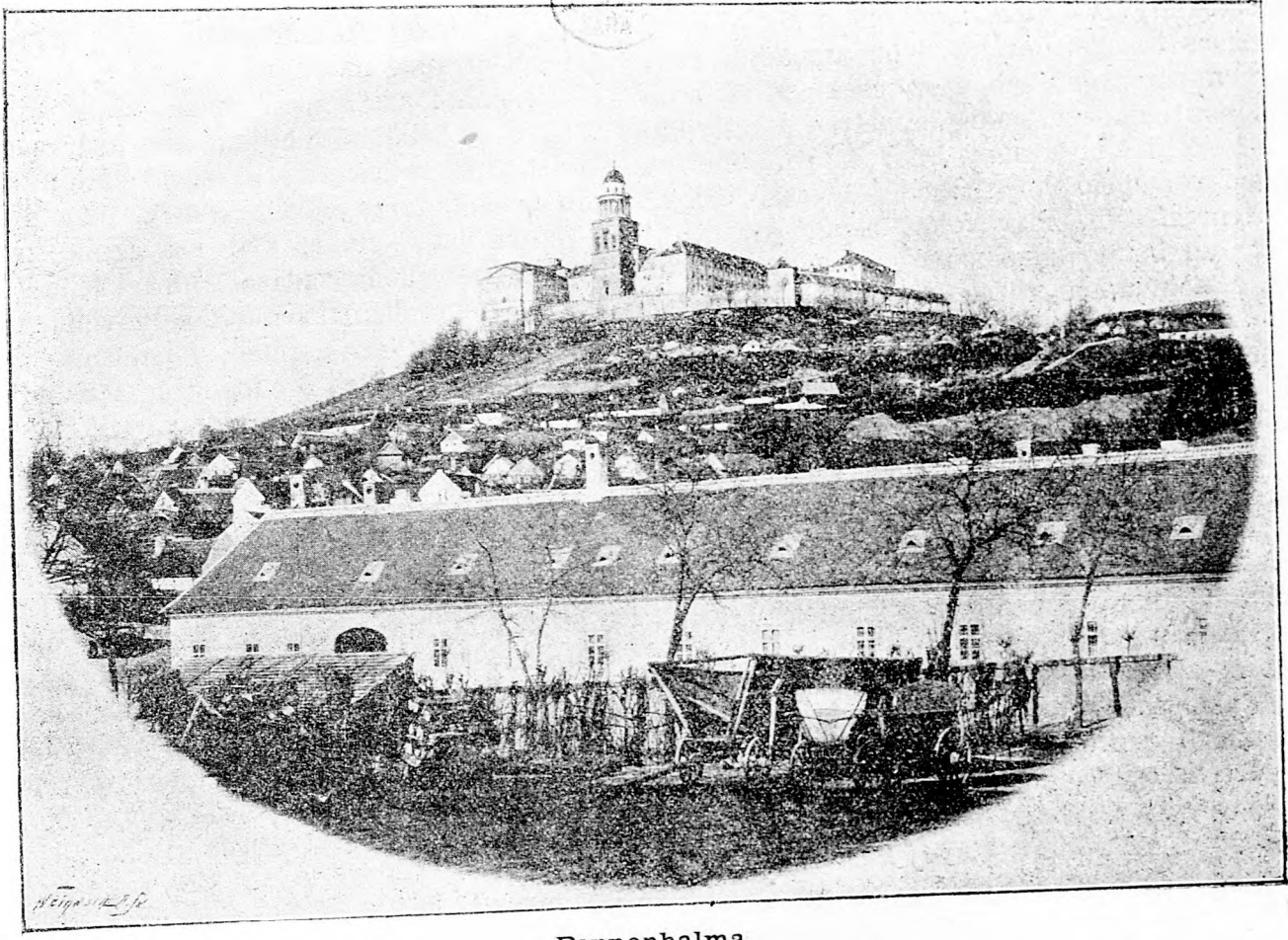
Megjelenik kétféle kiadásban; hetenkint háromszor: szerdán, pénteken és vasárnap; e hetenkint egyszer: pénteken. — Terjedelme mindig 16 oldal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Práter-utca 44. sz.

A „Magyar Néplap” ára hetenkint egyszeri megjelenéssel: Egész évre 1 forint 80 krajczár. Fél évre — „ 95 „ Negyed évre — „ 50 „ Egyes szám 6 krajczár.	A „Magyar Néplap” és „Mészáros” előfizetési ára: Egész évre 3 forint — krajczár. Fél évre 1 „ 80 „ Negyed évre — „ 80 „	Szerkesztők: LEPSÉNYI MIKLÓS és NÉMETH GELLÉRT.	A „Magyar Néplap” ára hetenkint háromszori megjelenéssel: Egész évre 6 forint — krajczár. Fél évre 3 „ — „ Negyed évre 1 „ 80 „	„Magyar Néplap” hetenkint háromszor a „Mészáros”-val: Egész évre 7 forint 80 krajczár. Fél évre 3 „ 80 „ Negyed évre 1 „ 90 „
--	--	--	--	--

Állandó összeköttetés.

Mióta a néppárt megszületett, olyan jogszokások kezdenek divatba jönni az államköz-
| üdvös szokást honosította meg, hogy a választó
| közönséggel szoros összeköttetést tart, azt a po-

Pannonhalma.

mányzat világában, amelynek az előtt teljesen litikusok cselekedetei és szándékai felől fölvilá-
| ismeretlenek voltak. A néppárt ugyanis azt az gosítja, tájékoztatja.

Szives bizalommal kérjük tisztelt elbarátainkat, lapunknak apostoli buzgósággal való folytonos terjesztésére, mert magasztos eszméink magvait csak így leszünk képesek széles körben elvetni és magunknak a jövőt biztosítani
Szerk.

Keresztények! csak keresztényeknél vásároljatok!!

Hogymilyen üdvös és dicséretes szokás ez, azt legjobban meg lehet ítélni magából a szokásból, mely azon célból honosított meg, hogy a nagy közönség a politikai állapotok felől teljesen tájékozva legyen. De meg lehet ítélni abból is, hogy miatta a kormánypart nem tud hova lenni dühében, különösen most, mikor azt látja, hogy ezen szokást már az Ugron-part is kezdi magáévá tenni.

Az Ugron-part ugyanis elhatározta, hogy országosan fogja szervezni partját, még pedig azon mód szerint, amint a néppart szervezte, t. i. a választókkal való sűrű érintkezés útján. Okult ugyanis azon a kudarcon, mely szervezetlensége folytán partját a mostani választások alatt érte s belátja, hogy kellő tájékoztatás nélkül a választó közönség politikai elvzsilárdóságában megbizni egy pillanatig se lehet.

Ez fáj a kormánypartnak s emiatt támadja most nemcsak az Ugron-partot, hanem különösen a néppartot, mint amely ezt a szokást meghonosította.

Érdemes lesz tehát e támadás alkalmából vizsgálat tárgyává tenni: vajjon olyan-e ez a jogszokás, amelyet méltán lehet támadni, vagy pedig ennek támadásában is csak az az aljas szándék nyilatkozott-e meg, amelyet a tatárpart minden olyan intézmény iránt táplál, amely a politikai korrupció megszüntetését veszi célba?

Nem hiszem, hogy volna olyan józaneszű ember, aki be ne látná szükséges voltát annak, hogy a nép minél tökéletesebben tájékoztatva legyen a politikai állapotok felől.

A mi népünk még nem olyan ujságolvasó, hogy ez uton szerezhette magának tájékozottságot az államkormányzás miként való teljesítése felől, nagyon is rá van tehát szorulva arra, hogy magára ne hagyassék, mert így képtelen választói jogával a haza boldogítására élni.

A tapasztalat ezer és ezer alkalommal bebizonyította, hogy a politikai állapotokkal ismeretlen, ujságot nem olvasó, és így politikai tekintetben helyes elhatározásra magától képtelen választónak legfőlebb halvány fogalmi vannak a különböző partok felől s ha azok nevét talán ismeri is, de céljuk felől éppen nincs tisztában s vagy azt a zászlót követi, amelyet legelőször bont ki előtte a fürge kortes, vagy az alá szegődik, amelynek követői zsoldot kapnak.

De se arról nem ad magának számot, hogy miért teszi ezt, se azt nem látja be, hogy helytelenül cselekszik. Az első minden kapacitációra azzal felel, hogy ő már eligérkezett Péternek vagy Pálnak, a szavát tehát most már nem szegheti meg; a második pedig elhiteti magával, hogy egyik jelölt olyan kutya mint a másik, ő tehát arra szavaz, aki legérthetőbben beszél és

azt mondja: Nesze ez a bankó, fogd meg jól. Mert utóvégre is a politika csak uri huncutság, semmi egyéb.

Igy gondolkozik a választó közönségnek egy igen nagy része, az, amely ujságot nem olvas és amelyet teljesen tájékozatlanul ér a választás, melynek hírét legelőször a kortestől kapja.

Az ilyent aztán könnyű levenni a lábáról, csak szépen kell vele beszélni. Megigérik neki az egy forint napidiját, mintha csak napszámba menne *másnak* dolgozni. És ő nem is gondol egyebet, minthogy ennek vagy amannak a jelöltnek, teszem *Pichler Győzőnek* megy ő most napszámba azért a megigért egy forintért.

Tudja, hogy a dolga könnyű lesz. Egyszerűen szavazni fog arra a névre, amit a kortesek a szájába rágnak. Ha olyan nevet mondanak neki, hogy nem akar ráfordulni a nyelve, hát csinál belőle olyant, amit könnyebben ki tud mondani. Hiszen az utóvégre is mellékes, a fő az, hogy a napszám meglegyen.

A másik minden kapacitációra azzal felel, hogy ő mindig kormányparti, vagy mindig függetlenségi volt, hát most is az lesz.

Lejőhet aztán akár maga szent Mihály arangkyl az égből, mutathatja neki akár magának a jó Istennek sajátkezü aláírásával ellátott fölvilágosító levelét, hogy neki nem arra, hanem emerre a pártra vagy jelöltre kell szavaznia, mert különben hazája és vallása érdekei ellen cselekszik, — nem használ semmit. Könnyebben legyőzheti szent Mihály a pokol fejedelmét és egész hadseregét, mint az ő elfogultságát és butaságát.

Mondhatja neki: nézd atyámfia, ez a jelölt buzgó kath. ember; hűen megtartja vallása parancsolatait, békésen elszenvedí a vallásossága és hűsége miatt rászórt tömérdek rágalmat; templomokat épít vagy tart fön az Isten dicsőségére; iskolákat, kórházakat alapít embertársai javára; törekszik rá, hogy Krisztus keresztje fölmagasztaltassék, Isten neve dicsértessék, az anyaszentegyház ünnepei megszenteltessenek, a hit és vallásosság ápoltassék; a szegény gyámolittassék, a szükölködő segélyeztessék; az erény jutalmat, a bűn pedig büntetést kapjon. Mondhatja neki azt is: nézd ezt a másik jelöltet; ez amannak halálos ellensége az előbb elmondott tulajdonságai miatt. Ennek nincs egyéb célja, mint a vallásosság becsmérése és lealázása, a hit megrontása, az Isten országának fölforgatása, a keresztnek meggyalázása, az egyház vagyónának elkobzása és árának eldorbézolása, a szegények kifosztása, a polgároknak adókkal való megterhelése s több efféle. Lásd be hát, hogy te, aki féled az Istent, aki szereted a vallásodat, aki kalapot emelsz a feszület előtt, lelked üdvére

élsz a szentségekkel, óhajtod a hitélet fölvirágzását, a haza boldogságát s polgáriársaid javát: te lelkiismeret szerint nem szavazhatsz másra, mint arra a jelöltre, aki talpig vallásos, becsületes ember lévén, csak azért kéri a te bizalmadat, hogy mások, akik azzal veszedre akarnak élni, ki ne csikarhassák azt tőled.

Hiábavaló fáradság.

Akadnak annyira elvakultak, hogy szent Mihály arkangyalt meg se hallgatják. Találkoznak olyanok is, akik — Uram, ne büntess! — képesek volnának megtekinteni magának a jó Istennek levelét és sajátkezű aláírását, mégis ellenkezőképp cselekednének, mint ő kívánja tőlük s így káromkodnak: jobban tudom én, mi a helyesebb!

Talán nagyitom a dolgot?

Egy hajszálnyival se.

Hány embernek megmondottuk, mit kíván tőle Krisztus szentséges vallása és mit parancsol Isten nevében az ő földi helytartója, a pápa. Megmutattuk a pápa leveleit, melyeket akár maga a jó Isten irt volna alá sajátkezűleg.

Nem értünk célt.

Csak azokat az égbekiáltó káromkodásokat hallottuk, amelyeket a nép a „jó“ katolikusoktól tanult el: „jobban tudom én, mit kell tennem; kath. ember vagyok én“!

Nos hát ha ilyen szerencsétlenné teszi a tudatlanság még azokat is, akik azt merik állítani, hogy ők katolikusok: mit lehet akkor várni a más vallásuaktól?

Vajjon nem kell-e minden erőnket megfeszítve azon munkálkodnunk, hogy a népet ezen tudatlanságából kiragadjuk?

Hiszen kézzel fogható bizonyítéka ez annak, hogy a politikai tájékozatlanság nemcsak hazafiú, hanem még vallási szempontból is kárhózatára lehet a nép azon részének, mely ujságot nem olvas és a kortéseket olyan Mózeseknek tartja, akik őt majd bevezetik az ígért földjére.

Éppen nem fölösleges és káros tehát, sőt inkább nagyon is szükséges, hogy a választó közönséggel folytonos érintkezésben, szoros összeköttetésben éljünk s őt nem csak hírlapok által, hanem — amennyiben ezen uton nem férhetnénk hozzá — élőszóval is tájékoztassuk az államkormányzatra vonatkozó fontosabb ügyekben.

Mi ugy tartjuk, hogy a képviselő a választó testületnek — a kerületnek — a feje, a fejet pedig a törzstől csak az szakíthatja el, aki a testet meg akarja ölni.

Tudjuk, hogy a kutyaszivű tatárok erre törekeshnek, de legyenek rá elkészülve, hogy minket ezen törekvésükben mindenkor szemben fognak találni magukkal.

POLITIKAI HIREK

A képviselők „összeférhetlensége.“ Az 1875. évi I. törvénycikk 1. §-a szerint képviselő nem viselhet olyan hivatal, nem fogadhat el olyan állást, mely a kormány, vagy a kormány-közegek kinevezésétől függ és fizetéssel jár. A most lezajlott választások alkalmával pedig egész esomó olyan képviselő lett megválasztva, akiknek polgári állása a most említett törvénycikkben kimondottak alá esik. Mint hírlík, az ellenzék leghatározottabban fogja követelni az összeférhetlenségi törvénynek alkalmazását. Az ellenzék szerint legkevesebb 7—8 olyan ujonnan megválasztott tagja van a képviselőháznak, a kik közül egy néhány vagy a kormányval áll üzleti összeköttetésben, vagy ha nem is áll ugyan a kormányval üzleti összeköttetésben, hanem egyéb, állásuknak különös természeténél fogva jogosult az összeférhetlenség felvetése.

Van azután olyan új képviselő is, akinél a társadalmi illendőség követelésénél fogva is szükséges az összeférhetlenség kimondása. Avagy összefér-e a képviselői mandátummal egy zsidó borkereskedőnek a kormányval való összeköttetése?

A képviselőház korelnöke rendszerint a képviselők legöregebbje szokott lenni. Ez idő szerint a legidősebb Madarász József, aki azonban — mint ezelőtt öt évvel is — ezt a tisztet át szokta adni az utána következő Janicsáry Sándornak. Janicsáry az idei országgyűlésen egyáltalán nem akarja a korelnökséget elvállalni. Most azonban mégis ő lesz a korelnök, mert az öreg Madarász — leánya betegsége miatt — nem fog megjelenni az első üléseken.

A parlament végleges megalakulása. Az új országgyűlés csak a jövő hétfőn, november 30-án fog végleg megalakulni. A megelőző napokon ugyanis a megválasztott képviselők meghívó leveleit vizsgálja meg az e célra kiküldött kilenc osztály, amely vizsgálat eredményéről a hétfői ülésen fognak beszámolni. Utána a Ház tisztviselőit választják meg, amelynek megtör'éntével a korelnök és korjegyzők működése megszűnik s ugyanekkor elfoglalják helyüket az országgyűlés egész tartamára megválasztandó új képviselőházi elnök és jegyzők.

Kérvénynyel megtámadott mandátumok. A képviselőház elnöki irodájába folyó hó 24 ikén, délután négy óráig hét képviselő mandátumának megsemmisítés ellen nyújtottak be petíciót. A megtámadott mandátumok a következő képviselők: Vörös László, államtitkár, ó-budai, — Biedermann Rezső szigetvári, — Mezőssy Béla nagy-kállói, — Márossy Gyula, csik-karcfalui, Gajári Ödön csongrádi, — Jurics Mihály privigyei és Lukács László pénzügyminiszter, egri orsz. képviselő.

Partkörök értekezlete. Az országgyűlés megnyitásával egyidejűleg a partkörök is sűrűn értekeznek. Valamennyi párt a napokban alakult meg s választotta meg tisztikarát.

Törvényjavaslatok megújítása. A múlt országgyűlés folyamán néhány miniszter több olyan törvényjavaslatot adott be, amelyek a képviselőháznak — az új választások megejtése miatt — történt feloszlása végeit elintézését nem nyertek. Most a képviselőház megalakulása után ezeket a javaslatokat megújítják s ezeket fogják — minden valószínűség szerint — első sorban tárgyalni.

Ilyenek: a honvédelmi miniszter törvényjavaslata az 1897. évben kiállítandó újoncok megajánlásáról, és a kereskedelmi miniszternek törvényjavaslata a kereskedelmi tengerészek rendtartásáról, a kikötői illetékekről s a vám és kereskedelmi szövetség VI. cikkének módosításáról.

Az első ülés. Tegnapelőtt tartotta az új képviselőház első ülését, a melyen a korelnök és korjegyzők kijelölése, úgy a megválasztott képviselők mandátumainak átadása és a miniszterelnöknek — a megtartandó trónbeszédre vonatkozó átirata képezte az első ülés tárgyát.

Ugyancsak a főrendiház is tegnapelőtt tartotta első ülését.

Az országgyűlést ünnepélyesen tegnap nyitotta meg a király ő felsége a budai várakban, trónbeszéddel, melyről jövő számunkban bővebben fogunk megemlékezni.

Püspökök értekezlete. Mint már jeleztük, Vaszary Kolos hercegprímás — november hó 26 ik napjára — a magyarországi püspököket konferenciára hívta egybe. De mivel az országgyűlés ünnepies megnyitása is erre a napra esett, azt a mai napra — november 27-ikére halasztották. Az értekezlet 10 órakor kezdődik s főképpen az egyház belügyeivel foglalkozik. Tárgyalni fogják ezenkívül az egyházmegyéek fegyelmi eljárásának egyöntetűségét is, nemkülönben az osztrák püspöki értekezletről szóló átiratot is. A konferencia jegyzője Fehér Ipoly pannonhalmi főapát lesz.

A néppárt. Néhány kormánypárti lap ujságolta, hogy a néppárt összes elbukott képviselőjelöltjeinek bizalmi férfiai egy nagyobb szabású küldöttséggel akartak király ő Felségéhez menni, hogy a lezajlott választások alkalmával észlelt visszaélések miatt magától a királytól kérjenek elégtételt. Ebben csak annyi igaz, hogy nem a néppárt összes bizalmi férfiai, hanem az egyes, főképp a felvidéki kerületekét tervezték ezt a deputációt. És nem igaz az, hogy ezt a tervet az országgyűlési néppárt hozta volna felszínre. Mert ezt maga, a sérelmeket szenvedett nép akarta. Akarta, mondjuk. Mert a küldöttség tervét elvetették. Elvetették pedig azért, mert a nép is tudja, hogy a kormány mit sugdoz be a legalkotmányosabb királynak. Az ő — a kormány — bűneit semmi esetre se. Hanem a népét, aki nem bűnös, aki sérelmeket szenvedett és e sérelmekért elégtételt nem kap azért, mert Bánffy nem az igazat mondja meg a Felségnek. Ha az igazat megmondaná: akkor lesüljedne alatta a föld, az égbekiáltó bűnök terhe alatt.

Nyílt levelek

a m. k. belügyi és igazságügyi miniszterekhez.

Belügyminiszter ur!

Tudja-e ön azt, mi a kötelessége egy alkotmányos állam belügyminiszterének és mik a jogai egy alkotmányos állam adófizető polgárának? Remélem, tudja.

Tudja-e ön azt, hogy az ön háta mögött bizonyos közegek megtiporják a mi törvényeinket, betolakodnak, néhol fegyveres kézzel, néhol hivatalos hatalmuk védve alatt a békés polgárok hajlékaiba, hogy őket ott, a saját lakásukban,

megrémült családjuk körében kivallassák arra nézve: nem néppártiak-e s nincs-e valami kath. szellemű néppárti lapjuk vagy egyéb olvasmányuk. Remélem, nem tudja.

Hát tudja-e ön azt, hogy ez Magyarország törvényeibe ütköző cselekedet, ez magánlak megsértése, ez hivatalos hatalommal való visszaélés, melyen nem enyhít a tudatlanság s melyet súlyosbit az esetleges szándékosság? Remélem, tudja.

Tudja-e ön azt, hogy a néppárti lapokat az ön közegei az előfizető polgárok lakásán elkobozzák és hogy ez törvénybe ütköző cselekedet? Remélem, tudja.

Kérem: azonosítja-e ön magát azokkal a közegeivel, akikre itt hivatkozás történt, azon cselekedeteik miatt, amelyekről itt említés tételt, — a szentesített törvények s a bíróság előtt? Remélem, nem.

Hát hajlandó-e kellő elégtételt szolgáltatni a jogtalanul megzaklatott és olvasmányaitól megrobolt adófizető polgárságnak?

Igazságügyminiszter ur!

Tudja-e ön azt, mi a kötelessége egy alkotmányos állam igazságügyminiszterének és mik a jogai egy alkotmányos állam adófizető polgárainak? Remélem, tudja.

Kész-e ön arra, hogy a m. k. belügyminiszterium minden közegével szemben megvédelmezze Magyarország törvényeit és a magyar polgárság jogait; amennyiben pedig ezek bizonyos rendőrkapitányok, csendőrök, falusi bírák és jegyzők által megsértettek: nekik a sértésért szigorú elégtételt szolgáltatasson? Remélem, kész.

Sürgős feleletüket és intézkedéseiket bizalommal várja a megsértett polgárok nevében

Németh Gellért, lapszerkesztő.

*

Polgártársak!

Hogy minket többé ne vádolhassatok jogtalan üldöztetések miatt: olvassátok el a fenti nyílt leveleket és győződjetek meg róla, hogy mi minden utat készek vagyunk megjárni azért, hogy eltiport jogaitoknak elégtételt szerezzünk és benneteket minden igazságtalan zaklatás ellen megvédelmezzünk, a múlt zaklatásaiért pedig nektek megfelelő elégtételt szolgáltatassunk.

Addig is azonban, míg ezt elérhetjük: vegyék tudomásul azt, hogy lapjaink keresése és lefoglalása céljából se jegyzőnek, se csendőrnek, se községi birónak, se városkapitánynak, se főispánnak, se belügyminiszternek, se semmiféle potentátnak a ti küszöbötöket átlépni nem szabad; ha mégis megmerné tenni, parancsoljátok ki őt, ha nem menne, dobjátok ki és tegyetek ellene büntető-feljelentést, vagy irjátok meg nekünk az esetet, hogy mi tehesünk.

Olvasmányaitokat azonban, amelyeket mi tőlünk kaptok a postahivatal közvetítésével, nyiltan, címszalag alatt: semmi körülmények között oda ne adjátok olyannak, aki azért keresi azokat, hogy töletek elkobozza.

Szabad polgárok vagytok, nem pedig rabszolgák. Nektek szentesített törvényeitek vannak, melyek az ilyen kalózkodást szigorúan tiltják és büntetik. E törvények megvédelmezik titeket mindenkivel, különösen pedig azokkal szemben, akik hivatalos hatalmuk védve alatt akarnak mérnyeletet elkövetni a ti jogaitok és a törvény intézkedései ellen.

Németh Gellért.

Hősök és gyászvitézek.*)

Mint az árvíz a felhőszakadás után lezajlik, viszahagyva maga után sok piszkot és szemetet, azonképen zajlottak le a képviselő választások is, viszahagyva emlékezetül azt a sok piszkot, törvénytelenéget, vesztegetést, itatást, erőszakot, a melylyel a kormány az ellenzéket, főleg a néppártot akarta elnyomni.

Komolyan gondolkodó embernek elborítja lelkét a szomorú jövőre dőnek sejtelmes fellege, ha a felett elmélkedik, mi lesz ezzel a nemzettel, a melynek országát a törvénytelenység, a gazság, az erkölcstelenség kormányozza!

Kétségbe kellene esni a jövőre felett, ha nem élne az égben a magyarok mindenható Istene, ha nem volna mellette a magyarok Védőasszonya, és ha nem volna még itt alant az országban hitéhez hű, erkölcsös és becsületes magyar nép!

A régi keresztény mártirokat láttuk feltámadni

*) Ezen rovatban tudvalevőleg beszámoltunk azokról, kik a Bánffy Dezső által rendezett hadjáratban — a lezajlott választások alatt — a keresztény hit megvédelmezésében fényes, soha el nem évülő tanujelét adták hűségüknek. Egyuttal ugyanabban a rovatban kéréletlenül rántottuk le a leplet azokról, kik a zsoldos had igéreteire h ilgatván, hitüket eladván, Judásokká, hazaárulókká lettek. Eme most beküldött cikkelyt is — bár az elkésve érkezett hozzánk — közöljük. Közöljük, mert abból újabb egy példát lát a mi jó keresztény népünk, újabb bizonyítékát látja annak: mint lehet sziklaként helyt állni a néppárt dicsőséggel lobogó zászlója alatt. Isten éltesse Gyula-Jovánca ama hithű keresztény polgárait, kik a néppárt magasztos elveit vallják, azt hirdetik. Szerk.

sok helyen a képviselő választások alatt a nép között, akik a kecségető ígéretek ellenében, édesgetések, fenyegetések között, kárvallások, testi sértések, éhség, szomjuság, hidegség daczára is *rendületlenek voltak szent hitük megvédésében!*

A sok szép példa között különösen is érdemes megemlékezni a tolnamegyei Gyula-Jovánca községről, hogy lássa az egész ország, lássák a késő utódok is, ha ez az ujság valamikor kezükbe akad, milyen becsületes, milyen vallásos nép a gyula-jováncai.

A szakcsi választókerületben van ez a község, a mely választókerület arról híres, hogy legjobban el van rontva népe.

Elrontották, megvették annak már régen testét is, lelkét is a Döryek. Nyilvánosan árulják némely községben a képviselőválasztáskor magukat. S eladják lelküket annak, aki fizet, ha ördög lenne is.

Igy volt most is. Már nem is igen mer ellenzéki jelölt föllépni, mert a Döryek és a kormány pénze ellen buknia kell.

És ebben a romlott kerületben, a hol már a választás előtt hetekkel folyt a kocszmákban a pálinka meg a bor, vásárolták a zsidók és a tatár kortések a lelkes embereket, ebben a kerületben van Gyula-Jovánca háromezer lelket számláló tiszta magyar és katolikus község, a melynek választópolgára között a községi jegyzőkkel, a Döry főerdészével és szavazati joggal felruházott rongyoszsíidókkal együtt csak negyvenhároman szavaztak a kormányra, *ezek is — a jegyző tudja, miért?* A többi kétszázhet választó mind a néppárti Miller József-re adta szavát. Pedig *egy csepp áldomást nem kaptak a néppártiak*, a mi ebben a kerületben hallatlan dolog.

Különösen, ha meggondoljuk, hogy a kormánypárt majdnem erővel huzta be a néppártiakat a kocszmákba, ahol reggeltől délig pálinkában, déltől késő éjjelig a borban majd megfullasztotta embereit.

De hiába volt a csalogatás, hiába volt a hivatalos embereknek minden rábeszélése, hiába volt a fenyegetés, hiába volt az erőszak, mindenféle hazudozás a néppárt jelöltjére, hiába hordozta a segédjegyző éjnek idején házról-házra, a 10, 20, 30 forintokat a szavazatért: *a néppárt rendithetetlen maradt.* Bámult ezen az egész választókerület, bámult a kirendelt katonaság, sőt bámult és mérgeződött a hatalom legparányibb képviselője is.

A néppárt megbukott ugyan, de a gyula-jováncai nép nem bukott meg, *hanem nyert becsületben* nemcsak a kerület községei, hanem az egész ország előtt is. És mi erősítette meg ezt a népet? A józanul gondolkodni tudó esze, meg szent hite, a melyhez rendületlenül ragaszkodik. De megerősítette még a mi lapunk: a „Magyar Néplap“ is. Mert ez a lap az egyedüli, mely az igazságot éppen úgy megmondja, amint kéréletlenül ostorozza a gazságot. A „Magyar Néplap“ volt a gyula-jováncai népnek a választások idejében a fényesen égő fáklya, melynek fényénél meglátta a keresztény nép: mit akar vele a tatárhad?

Az Isten áldja meg ennek a községnek apraját, nagyját, áldja meg polgárait, a kik a hitükért bátran harcoltak, áldja meg asszonyait, akik uraikért buzgón imádkoztak és áldja meg lelkes plebánosát, aki hiveinek vezére volt! *Magyar nemzet, katolikus hivek, tiszteljétek és kövessétek a gyula-jováncaikat!*

Egy választó polgár.

TÁRCA

Mese közben.

*Van nekem egy boldogságom:
Szép hajnali bűvös álom.
Tündér-bölcső rengése,
Fényes szárnyu angyaloknak
Elaltató éneklése.*

*... Terebélyes nagy fák alatt
Kicsi patak futva szalad.
Nagy fák alatt egy szombaton
Kis leányka jelenik meg:
Keresztlányom, kis angyalom.*

*Kék szalag van fehér nyakán:
— Meséljen most keresztapám!
Igy szól, lágyan átölelve
S úgy mosolyog szelid szeme,
Melyben ott van szűzi lelke.*

*Előttünk egy bokor ágán
— A hold feljő tére várván —
Kis csalogány ül szeliden.
Szivecskéje tudja azt már,
Nem bántja őt senki itten.*

*S messziről, hol piros az ég,
Mintha édes dal hangzanék.
Mintha szólna a tilinkó;
Fájdalomról, boldogságról,
Titkos búról, mire nincs szó.*

*S ott, a bűvös, szép templomban
Ahol minden, minden ott van,
Mesélek én egyre, folyton,
Szöghaj, szép kicsi lánynak
Mesémet én egyre ontom.*

*Hófehérke, a hét törpe;
Szőlő-szőlő; ezüst körte;
Majd a gonosz mostoháról,
Sötét erdő szélén termő
Jávorfáról, furulyáról.*

*Ámde bármit is meséltek
Nem alszik el a kis lélek.
Egyre unszol szebb mesére,
Könnyörögve, esedezve.
Kis kacsót össszetelve.*

*S én mesélek Máriáról,
Szántulan nagy csudájáról.
A szél is hogy alig lebben.
Keresztlányom alszik immár
Szép csendesen az ölemben.*

*S amig alszik im' megszólal
A csalogány bűvös szóval.
S Máriáról amit mondtam:
Csengő rimbe szedve ime
Zengi ott a kis bokorban.*

*Eltanulja tőle párja
És a többi kis madárka:
S mikor a nap reggel feljő:
Egy énektől, csak egy daltól
Hangzik most az egész erdő.*

*Az erdőben most ez óta
Egyre hangzik égi nóta.
Égi nóta, amely így szól:
Zingjünk bűvös, édes szép dalt
Szűz Anyáról, Máriáról.*

*... Ez nekem a boldogságom,
Szép hajnali édes álom.
Ezüst bölcső rengése
Fényesszárnyu angyaloknak
Elringató éneklése.*

Vathy István.

„A szomorúság óráiban...”

— A „Magyar Néplap” eredeti tárcája.

Írta: Vathy István.

A legtehetősebb gazda Bokádon — ebben a völgy-
katlanos kis faluban — Gémes András volt. Pedig
nem örökölt az apjától egyebet, mint egy fél szessziós
házat. Ezen is annyi volt a tatarozni, a javítani való,
hogy első évi termése majdnem egy szemig erre a
házra ment.

Hanem meg kellett csak nézni a javítás befeje-
zése után ezt a kis házat. Éppen olyan volt, mint a

paradicsom közepes közepébe épített, futókakomlós, bo-rostyán iszalagos, kis lugos.

Gyönyörködött is benne Gémes András.

Hanem ennek a háznak a legszebbik gyönyörü-sége volt Gémes András leánya: Piroška.

Piros volt az arca, piros volt az ajka, piros rózsák nyíltak szeme mosolygásában, ajka nevetésében.

Gyönyörködött is benne egész Bokánd. Hanem Gémes Piroška akkor volt csak igazán szép, mikor a magas dombra emelt templomban az oltár előtt imádkozott.

Nem akkor imádkozott, mikor látták. Nem. A kicsi templom ajtója egész napon át nyitva volt. Piroška akkor ment be, mikor abban egyedül lehetett.

Mikor háborgatás nélkül, nyugodtan imádkozhatott ahhoz, kit a rajongásig szeretett, kit hódolattal tisztelt, kinek a szép május havában mindennap elvitte az ő, rózsákból, liliomokból font koszoruját.

Mert Gémes Piroška nem azért öltözött föl vasárnap olyan csinosan, hogy a templomban irigységet keltsen az ő egyszerű, s mégis olyan csinos öltözékével. Oh, nem. Csinos volt Piroška máskor is. Hanem azért, hogy ezzel is kimutassa végtelen nagy tiszteletét a magyarak nagyasszonya iránt.

Nem tett úgy, mint a többi lányok, akik még az Isten házában is erre-arra kacsintgatnak, akik azért öltik föl új viganójukat, hogy abban jobban tessenek.

Gémes Piroskától példát lehetne venni.

De nemcsak Piroška, hanem Gémeséknél az egész házi nép vallásos, buzgó keresztény volt. Maga a házi gazda, meg áldott lelkű felesége jártak elő a jó példával.

A vásár- és ünnepnapokat a szó legigazabb értelmében ülték meg. Nem dolgozott Gémeséknél ezeken a napokon senki.

Volt is a házon istenáldás. Gémes András szemmel láthatólag gyarapodott.

Mikor édes apja meghalt — ennek pedig már szép husz esztendeje — mint 24 esztendő legényt a község bíróná választotta apja után. Husz esztendeje már, hogy bíró. Mint ilyen, valóságos édes atyja a népnek.

Gémes András roppant élénk észszel volt megáldva. Hanem ő ezzel nem elégedett meg. Tudta azt, hogy az embernek az esze is olyan, mint a jó föld. A jó föld is csak akkor ad jó, bő termést, ha kellőleg gondozzák, ha a szükséges tápanyagot neki megadják. Mert ennek hiányában a föld katángkórónál, vagy bozótnál egyebet nem fog teremni.

Éppen így vagyunk az észszel is. Lehet az embernek akármilyen — hogy mondjam — lángesze: olyan bárgyuvá lesz, ha nem mivelik, mintha kettőig se tudna olvasni. A talentum nem úgy adódik Isten által. Ezt úgy kell megszerezni hosszú, fáradságos tanulással.

— Hiszen ha azt a néger atyánkfíát Afrikából, születése napján ide, mihozzánk hoznók, aztán éppen olyan nevelésben részesitenők, mint a magunk porontyait, hát akkor az a bamba arcu szerezsen is olyan okos lenne, mint akármelyik doktor. Mert az okos emberek nem születnek. Az okos emberek *lesznek*.

Ilyen s ehhez hasonló oktatást adott Gémes András az ő népének. Meg is látszott rajtuk az oktatás. Mert talán széles e hazában Bokánd az egyedüli község, hol soha öngyilkosság nem történt. Annál kevésbbé gyilkosság. Olyan egyetértésben élt a bokándi nép, mintha mindannyian testvérek lettek volna.

A bírójuk, Gémes András bölcsesége mindent helyesen tudott elintézni. A bokándi népet sohse idézték a királyi járásbíróhoz. Se tanunak, se vádlottnak, se vádlónak. Volt nekik olyan bírójuk, aki igazságot tudott tenni köztük mindig. A hatodik községből is eljöttek Gémes Andrásához, hogy tapintatos, élénk eszét igénybe vegyék, hogy ügyvédek által összegabalyított ügyeikben az ő tanácsát kérjék ki.

(Nem tartozik ugyan a históriához, hanem azért elmondok egy esetet, mely napnál világosabban bizonyítja, hogy Gémes András — bár nem tanulta a korpusz-juriszt, semmiféle diák iskolába nem járt — okosabb volt, mint akármelyik diplomás ügyvéd.)

Az egyik téli reggel ugyanis a falu egyetlen egy zsidója: Abelesz Hermán — röviden csak a „vörös Ábi“-nak hívták — lélekszakadva rohant Gémes András portájára.

Aztán kétségbeesett ábrázattal mondta el Gémes András községbírónak, hogy: előtte való nap este, úgy tiz óra tájt egy öreg zsidó jött be hozzá. Szállást kért. Hát ő az istállóba küldte. Aztán most reggel — oh Jehova — meghalva találta. Hát azt jött bejelenteni. Mert csak nem kívánhatja a község, hogy az ő nyakán maradjon az a halott. Hogy ő temettesse el a seregélyházi zsidó-pappal...

Gémes András két esküdtet magához vevén, Abeleszékhez ment. Ott aztán az istállóban meg is lelték a halottat. Hosszu, ősz szakállu, öreg zsidó volt. Gémes András rögtön sejtette, hogy az öreg valószínűleg messze utról jöhetett. Aztán elkezdte vizsgálni, hogy nincsenek-e rajta külérőszak nyomai? No, azokat nem talált. Hanem talált mást. Amint ugyanis erre-arra nézegeti, erre-arra forgatja, hát a szegény ördög jobb kezéről, annak is a hüvelyk ujjáról leesett valami: egy darab rongy. Talán sebes volt az ujjja. Mikor a rongy fölődött, abból egy darab papiros is kiesett. Ezen a papiroson pedig ákombákumos, iromba reszketős betűk voltak írva. Egy-egy szóból csak egy töredék volt meg. Mert ceruzával volt írva. Aztán a betűk elmosódhattak rajta már. Ilyenformán nézett ki az a papirdarab:

„Kabát . . . . . ső . . . . . ebébe 500 f . . . . . nt . . . . . an . . . . . rva.“

Gémes András csak vizsgálja, csak nézi ezt a papirost.

Ugyan, mi a köt akar ez jelenteni? Majd bement Abelesz szobájába. Ott elővette ceruzáját, aztán megpróbálta az elmosódott sorok helyét kitölteni.

És ime sikerült neki. Mert hát Gémes András igen sok talányt megfejtett az ujságokban. Ezért aztán élénk esze nemsokára kifundálta, hogy mit akar jelenteni az a kis papiros, amely most már így nézett ki a beleirt szavak után:

„Kabátom belső zsebébe 500 forint van varrva.“

A községbíró most anélkül, hogy a halottat kimotoztatta volna, minden teketória nélkül azt mondta Abelesznek:

— Ábi! Hallja csak! Hova tette maga ennek a magánál meghalt embernek az ötszáz forintját? Hm?

Abelesz egy pillanatra, mintha elfehéredett volna. Hanem ezt nem vette észre senki.

Még Gémes András, maga se.

Abelesz aztán, az ijedtség legkevesebb jele nélkül így felelt nagy hetykén:

— Micseda pénz? Vadjok én edj tolvaj? Nü?

Gémes András most felbontotta a halott rongyos kabátját. Ha jó szeme van: bizony észreveszi, hogy a belső zseben friss varrás öltései látszanak.

Az egész kabátban azonban nem volt más, mint moly. Pénznek fikarenyi nyoma se volt.

Akkor aztán odafordult Abeleszhez, mondván neki:

— Hát iszen jól vagyok Ábi gazda, Isten ments minket, hogy tolvajnak tartanak. Hanem most választhat kettő közül. Vagy elküldök a járás főszolgabírájéért, hogy vizsgálatot tartson, — vagy pedig Ábi gazda holnap reggel a seregélyházi zsidópap, meg néhány seregélyházi zsidó előtt, a halott jelenlétében meg esküszik arra, hogy nem vitte el az ötszáz pengőt. Hát most válaszszon.

— Hát igenis, hojd megeskhüszöm mind a thiz ojjourra. Persze, hojd megeskhüszöm.

Másnap aztán a Seregélyházáról becitált zsidópap, kántor s még öt más zsidó jelenlétében behívták Abeleszt.

A szobában egy hosszú padon feküdt a halott. Le volt terítve fehér lepedővel. Csak a kezei látszottak ki. Gémes András — úgy látszik — nem volt jelen. A zsidópap aztán felszólította Abelesz hitsorsosát, hogy fogja meg a halott jobb kezét és mondja el utána ezt az esküt:

— Esküszöm a Jehovára, hogy nem loptam el a te pénzedet. . .

Abelesz meg is fogta a halott kezét, el is kezdte, hogy:

— Esküszöm a Jehovára, hojd nem loptam a te . . .

Többet azonban nem tudott mondani.

Mert arca olyan sárga lett, mint a viasz.

Aztán elkezdett ijedt, kétségbeesett hangon kiáltozni:

— Jaj! vaj mir! Ja — — a — aj! Igenis elvittem a pénzt. . .

Mi történt?

Az, hogy az a halott — *ki nem volt más, mint Gémes András* — úgy megszorította a tolvaj Abelesz kezét, hogy a körmeiből kiserkent a vér. Mert ő feküdt a padra, azért, hogy igazságot szolgáltatson.

Ez a salamoni bölcsesség híressé tette Gémes Andrást. Az egész Tolna-Baranyában elment a hira. Hanem ez a salamoni bölcsesége szerzett neki egy ellenséget is: Abelesz Jakabot. Pedig föl se jelentette, mert a szegény lengyel zsidót elvitték Seregélyházára, s ott temették el. A szolgabírónak pedig csak annyit jelentett be, hogy egy lengyel zsidó a községben meghalt, a járásorvos megvizsgálta, s mert szívszélhűdést konstatált, eltemették a seregélyházi zsidótemetőben. Hanem találtak nála 500 forintot, amit ezennel be is küld.

Hanem, Gémes András ha látta volna ádáz ellenségének szeméit, hát akkor megszeppent volna. Bár a zsidó boltos nyiltan nem mutatta ellenséges voltát.

Elmult egy esztendő emez eset után, a melyet a tárcairó csak azért mondott el, hogy Gémes András találékony eszét bebizonyítsa.

Elmult a második esztendő is minden nevezetesebb esemény nélkül. A harmadikban azonban egy éjszaka tűz ütött ki Gémeséknél, éppen gabna hordáskor. Minden, az utolsó szarufaig, az utolsó szalmaszálig, az utolsó vánkorig elégett. Biztosítva csak a ház volt.

A következő évben — a jég verte el a termést. Azután a marháira jött a dögvész. . .

Gémes András — mint a bibliai Jób — panasz nélkül tűrte a csapásokat.

— Az ur adta, az Ur elvette — szolt szomoruan.

Mindenki csak azon csudálkozott, hogy miért veri az Isten most egymásután azt, aki még egy légynek se ártott?

Gémes András szegény emberré lett.

Összetakarított pénze már elfogyott.

Hogy ujonnan vethessen: pénzt kellett volna szereznie. Azt gondolta, hogy Abelesztől — akit nem szolgáltatott ki a törvénynek — fog kölcsönt venni. Pedig volt egy gazdag bátyja is Erdélyben, aki talán szintén kisegítette volna a jó embert. Abelesz adott is kölcsön — váltóra ötezer forintot.

Hanem — mintha a jó Isten még nem elégette volna meg az ő hü szolgájának szenvedéseit, újabbat küldött reá. Ezt a csapást aztán megéreztek mások is. Mert a folytonos esőzések a termést tönkre tették.

Gémesékhez aztán az egyik szép napon bekopogtatott a — végrehajtó. Lefoglalt mindent. Még Piroska ezüstkeretű, elefántcsontos imakönyvét is.

Gémes András föltekintett az égre.

— Oh, jó Istenem! Nem tudom, miért versz te engem annyira? De nem panaszkodom. Ha valami még van hátra: úgy add oda a keserű poharat, nyugodtan kiürítem minden cseppjét. . .

Bizony pedig még hátra volt valami: az árverés.

Mert Abelesz nem engedett. Most bosszút állhatott.

Gémes András pedig akárhova fordult segítségért, — mindenütt zárt ajtókra talált.

Rajta is beteljesült az a régi diák igazmondás, hogy az embernek csak addig vannak jó barátai, míg pénze van. Ha ez elfogy: a jóbarát is elfogy.

Az ötezer forint körülbelül már ezerre rugott. Az újra fölépített házra Abelesz zsidó kitűzette az árverést.

Ez a nap már nem volt messze. Rohamosan közeledett, mint a medréből kicsapott folyó, amely eltemetéssel fenyegeti az élőket.

Gémes Andrást is az árverezés napja ezzel fenyegette.

Mivé lett pár év alatt ez az ember, én uram, én Istenem! A rettenetes sok megpróbáltatás, ha nem is törte meg egészen, de magas termetét meggörnyesztette.

És családja?

Hát mit csináljon a gyenge virág, mikor az erős tölgyet is megtöri a vihar?

Sirtak — imádkoztak.

Gémes Andrást — mikor már csak hat nap választotta el az árverés napjától — az örülés környékezte.

Ekkor aztán utolsó pénzén elment Erdélybe, gazdag bátyjához.

Aztán mikor megjött, mikor berohant az öt könyvezve váró családjához: hát nem tudott mást mondani, mint:

— Oh, jó, jó az Isten! Oh, jó az Isten!

Aztán elkezdett táncolni.

Se a felesége, se a leánya nem tudták, hogy mit gondoljanak?

Gémes András aztán táncolva mondta el, hogy éppen jókor ment dúsgazdag bátyjához. Hozott is tőle két darab ezerest. Ime itt van. De többet is, ötször, tízszer, huszszor ennyit is fog hozni. Mert még az éjjel elutazik vissza. El kell utaznia, mert bátyja halálos beteg. Aztán agglegény. Senkije sincs. Egyedül áll. Reá, reájuk marad a nagy vagyon...

Oh, hála, hála neked, jó Isten!

Aztán bement az udvari szobába s ott leánya imakönyvéből órák hosszáig imádkozott.

Éjfélkor aztán benézett családjához. Még ott is ébren voltak. Ő reá vártak.

Aztán kikisérték a seregélyházi állomásra, mert reggel három órakor már indul a vonat Budapest felé.

Mikor már harmadikat csengettek, akkor kérdezte a felesége, aggódó arccal, hogy hol van a pénz, mert holnap reggel tíz órakor lesz az árverés.

— A pénz? Ja! igaz! A tükörfiókba tettem a hátulsó szobában. Két darab ezres. Reggel ha jön a végrehajtó, a község házában fizessétek le az egészet...

Az utolsó szavakat már a vonat kupéjából kiáltotta utánuk. Gémes András

Gémesné s leánya, mikor haza értek, nyugodtan hajtották fejüket álmra.

Másnap reggel azonban az édes anya rémes sikoltással futott be a szobát tisztogató lányához:

— Piroska! Leányom! A pénz nincs a tükörfiókban... Elvesztünk... Oh Istenem... elvesztünk.

Bizony tüvé tették az egész házat. De pénznek se hire se hamva. Pedig már jönnek... már kopogtatnak az árverezők.

Piroska nem szólt semmit. Tudta, hogy most már nincs segítség.

Tudta, hogy a jó Istenen kívül most már segíteni senki se tud.

Amíg édes anyja kétségbeesve, kezeit tördelve rimánkodott a végrehajtónak, hogy várjanak addig, míg a férje megjő, addig Piroska bement az udvari kis szobáskába. Elővette imádságos könyvét. Abban felütötte azt a lapot, melyen ezek a szavak vannak írva:

„A szomorúság óráiban.“

Aztán elkezdett áhitattal imádkozni:

... te látod, oh Uram — az én lelkemnek mélységes fájdalmát, te — és senki más nem látja az én szívemnek szomorúságát. Te tudod, hogy egy panaszhang nem hagyta el ajkamat, azért, hogy éreztetted velem a te isteni kezedet. Légy áldva, oh Istenem, azért, mert érdemesnek találtál a szenvedésre. Legyen meg a te szent akaratom azért, hogy méltónak találtál a fájdalomra. Hiszen a szenvedés is édes öröm az én szomorú lelkemnek; hiszen a fájdalom is végtelen, kimondhatatlan boldogság az én szenvedő szívemnek. A szomorúság órájában is, éppen úgy, mint az öröm perceiben, téged hivlak, oh örök jóságú Isten, hogy a te leányod —

Mikor a másik oldalra fordított Piroska, hogy ott folytassa imádságát, egy sikoltás tört ki ajkain.

Ott feküdt előtte két darab ezres.

Édes atyja tette oda — maga se tudta szegény, hogyan? — akkor, mikor ő is abból, az imádságos könyvből imádkozott. Mert arra a lapra meg ez volt írva: „Imádság az öröm óráiban.“

Mint a kilőtt nyíl — rohant ki a leány.

— Meg van! Itt van a pénz! Az Isten jó! Az Isten nagy!

* * *

Gémes András pár hónap múlva, dúsgazdag bátyja halála után — aki reá testálta három darab két emeletes házat, száz hold zsiros csikszeredai földjét — elköltözött falujából, családjával együtt Erdélybe.

Egy kicsi kis kápolnát építtetett háza helyére.

Magam is láttam ezt a csinos kápolnát a múlt évben. Homlokzatára arany betűkkel eme szavak vannak írva:

„A szomorúság óráiban imádkozzál áhitattal Istenhez.“

Mikor e szavak jelentőségéről az ottani plebánost megkérdeztem: elmondta nekem azt a históriát, amit én most önöknek, leírtam. Egyetlen egy betűt se tettem hozzá. De meg el se vettem belőle.

H I R E K.

A „Magyar Néplap“ háromszor.

Vasárnapi 140. szám. Vezércikkely: Meghasonlás a liberális pártban. — Politikai hírek: A trónbeszéd. Püspöki értekezlet. Püspöki székek betöltése. Miniszterek tanácskozása. A kereskedelmi miniszter lemondása. A pénzügyminiszter mandátuma. Eladott kerület. Nyugdíjazott és végkielégített képviselők. A gyermekek vállalása. Az utolsó választások. — A községi választókerület polgáraihoz. (Vadász Zsigmond nyílt levele.) — A fölbredt oroszlan. — A mi sajtópöreink. — Tárca: A legények, a leányok. Vathy István költeménye. A fogorvos; Maróthi János humoreszkja. — Hírek. — Mi ujság a nagyvilágban? — Hitélet. — Budapesti piac.

Szerdai 141. szám. Vezércikkely: Le a kalappal a nép előtt. Irta Rakovszky István orsz. képviselő. — Politikai hírek: Liberális bosszu. A képviselőház ülése nov. 25 én. A kvóta és a néppárt. Horváth képviselő. A hadsereg állami anyakönyvvezetése. Ugronék 48-as szövetsége. — Apponyi mandátuma. — A kisiparosok helyzete. (Irta K. Ö.) — Községi képviselőválasztások. — Tárca: Szűz szent Katalin. Vathy István költeménye. A jegyesek. Amerikai história. — Hírek. — Mi ujság a nagyvilágban? — Levelezés: Nyílt levél három alattyáni lakoshoz. — Könyves-polc. — Humor. — Budapesti piac.

Nyilvános nyugtázás. A napokban egy ismeretlen jöltevő, egy hordár által lezárt levelborítékot küldött a szerkesztőségbe, mely borítékban 100 forint volt Knezits József felcsuthi plébános részére, aki, mint egy évre elítelt rab, jelenleg börtönben szenved. A bőkezű adakozónak ezuttal mi mondunk a rab helyett szívünk mélyéből hálás köszönetet, kérve Istent: áldja meg a nagylelkű jöltevőt minden testi-lelki jóval.

Ugyancsak a napokban kaptunk János-hidáról is Knezits részére 1 forintot tek. Vilcsék Károly urtól.

Az adományokat át fogjuk szolgáltatni a rab lelkiatyának, hogy törleszthesse vele azt a súlyos pénzbürséget, amelyet kiróttak rá.

Kérjük olvasóinkat, imádkozzanak az elítelt buzgó lelkiatyáért, hogy a fölség kegyelme minél előbb visszaadja neki drága szabadságát.

Szentlélek kegyelme. Kisbéren, november hó 8-án, Bocskay Erzsébet ág. ev. hajadon visszatért a katolikus egyház kebelébe. Szülei már előbb katolikusokká lettek, de ő az állami törvény intézkedése miatt nem követhette vágyát addig, míg tizennyolcadik életévét be

nem töltötte. A hitvallást Horváth János kisbéri káplán kezeibe tette le.

A király Budapesten. A király szerdán reggel Bécsből Budapestre érkezett. Két-három napig marad csupán a fővárosban, azután ismét visszautazik kíséretével együtt Bécsbe. — E helyütt említjük meg, hogy az országgyűlés megnyitásának alkalmával a királyi palota kápolnájában e hó 26-án — csütörtökön — délelőtt 11 órakor fényes istentisztelet tartatott, melyen ő felsége s az összes főnemesség részt vett.

Gyászmise Mária Teréziáért. A tudomány-egyetem Mária Terézia lelkiüdvéért évenként gyászistentiszteletet tartat halálózása napjának évfordulóján, novem. 29 én. Miután ez idén 29 ike vasárnapra esik, a rekviemet nem tarthatják meg, épp ugy 30-án, Szent-András napján se s így az istentisztelet december 1-én, kedden délelőtt 11 órakor tartják meg az egyetemi templomban.

Kalandos hercegnőasszony. A spanyol trónkövetelő leányának, Eivira hercegnőnek szökése Folchi festővel még mindig foglalkoztatja a világot. Rómából jelentik, hogy a pápa magához hívatta Massino hercegnét és elmondatta vele Eivira hercegnő szökésének összes részleteit. A pápa még az nap megsürgönyözte a párisi munciust, hogy a hercegnőt, na Párisban tartózkodik, bírja rá, hogy váljék meg Folchitól és vonuljon valamelyik ország kóborba. Genuából azt jelentik, hogy Folchiné szülei nagynehezen rávették Folchit hogy Eivira hercegnőt szolgáltassa vissza szüleinek.

A községi-képviselő választások most kezdődtek el. Mult számunkban felhívtuk olvasóinkat, hogy minden erejükkel hassanak oda, hogy a községi képviselő testület saját kebelükből alakítsák meg. Most hirt adhatunk arról az örvendetes eseményről is, hogy Bánffy Dezső hazájában, Szilágy-Somlyón megejtett községi-képviselő választás a liberálisok csufos vereségével végződött. Tizenkét jelölt közül csak két tatár erelmü lett megválasztva, míg a többi az ellenzék derék férfai közül került ki. Üdvös volna, ha a szilágy-somlyói és csantavéri választáshoz hasonlóan mennének végbe a többi helyeken is a községi-képviselő választások.

Helyreigazítás. Lapunk november 6-ik számában a „csornai kerületből“ hozott közleményünkben fel volt említve, hogy Tóth J. szili jegyző egy választónak 60 frtot ígért azon célból, hogy Polgár Dénesre szavazzon, miért aztán felképték. Ujabb és pontosabb értesülésünk szerint nevezett jegyző nem 60, hanem csak 6 forintot akart egy szili szavazóra rátukmálni, hogy Polgár adja szavát; amely körülmény elveszi ugyan a dolognak vesztegetési jellegét, de mindenesetre elég veszedelmes és könnyelmű kísérlet volt a választás színhelyén és annak folyama alatt arra nézve, hogy azért képes felét szőr ellenében megcirógassák. Különben, mint halljuk, a jegyző ur a csornai kir. járásbírósnál is „kikeresi“ magának a pofont, amennyiben úgy látszik, megfedkezett arról, hogy őt ilyenekkel meg-tisztelték volna, rágalmozási pert indítván egy szili lakos ellen azért, hogy őt ily „álhír“ terjesztésével gyalázza. — Hiszszük, hogy amit keres, meg is fogja találni, s írásban is ki fogják neki adni, hogy önkénytelenül bár, de másodsor is megbórmáltatott s ez által felavattatott a Bánffy-kormány egyik gyászvitézévé.

A Lepsényi-fogadtatás áldozatai. A szegedi törvényszék november hó 24-én tárgyalta azt a „bűnyegyet“, melyet a Lepsényi-fogadtatásból kovácsolt a liberálizmus. A vádlottak Hricsovszky Timót Ferenc rendi házfőnök, Bartha István tanítóképző-intézeti tanár (kit már azóta kitétek állásából) és Cibulkáné asszony voltak, kik

elkövették azt a rettenetes bünt, hogy *Lepsényi Miklós* barátságosan fogadták, midőn kiszabadult az államfogházból. A törvényszék *Hricsovszkyt* fölmentette, míg *Barthát* 150 frt és *Cibulkánét* 50 frt pénzbüntetésre ítélte el.

„*Eljen a néppárt!*“! Ezt a három szót kiáltotta a váci képviselőválasztás alkalmával négy baka, a 32-ik ezredből. Meghallotta ezt két liberális atyafi s feljelentette a néppártért lelkesülő bakákat a század főhadnagyának. Most aztán azért a három szóért 15 napi kurtavasat kaptak, mely bőjttel is van szigorítva. A négy baka most valószínűleg azon gondolkodhatik, hogy milyen jutalomban részesültek volna, ha *éljen a néppárt* helyett azt kiáltották volna: *Eljen Bánffy Dezső!*

Bő istenáldas. *Kunbaján*, Bácsmegegyében egy nap-számos asszonynak három egészséges gyermeke született. Az anya és gyermeke — mint szokás mondani — jól érzik magukat. Nem mondható el az, az apáról, aki a tulságos családi öröm miatt most ő Felségéhez ohajt folyamodni segítségért.

Az idő pénz. Egy vasmegegyei városkában történt az alábbi eset. Az eset hősenek nevét — roppant szerény ember lévén — elhailgatta tudósítónk. Szegényesen, de tisztán öltözött asszony jön be az orvoshoz és így szól:

— Megégett a kezem.

— Reszelt burgonyát kell rátenni, felelt az orvos.

Három nap múlva megint jött az asszony, mutatja karját és szól:

— Javult.

— Reszelt burgonyát tovább is — felelt az orvos.

Nyolc nap múlva, az asszony újra jött s így szól:

— Meggyógyult a kezem. Mi a tartozásom?

— Semmi. Okos asszony. Keveset beszél; takarékoskodik az időmmel; mert nekem az idő pénz.

A sátán itala. Nem is lehet másnak nevezni azt a lelket megbutító, testet megölő kotyvaléket, melynek egyékbént pálinka a neve. Annyi szomorú eset, bizonyítja ennek mértéktelen használatát — s mégis sincs az a hét, hogy a sátán itala valahol valakit meg ne ölt volna. Múlt vasárnap *Mihályi Mátyas* szolnoki nap-számos egyik kocsmában addig itta a legerősebb pálinkát, hogy már a kocsmáros is megsokalta. *Mihályi*, mikor már a kocsmáros nem adott neki többet, hazafelé indult. A nagy sötétben azonban befordult a vásárokba, ahol kétségbeesve kiáltozott segítségért. Két arra haladó ember meghallotta segélykiáltását és kihuzva a vizből, a közelben levő egyik házba vitték. Itt aztán *Mihályi*, a nélkül, hogy magához tért volna, rövid idő múlva meghalt. A megejtett rendőrorvosi vizsgálat kiderítette, hogy a halál oka a pálinka mértéktelen használata volt.

Összezuzott emberek. Iszonyu szerencsétlenség történt Bolognában, Olaszország eme szép városában. A város közelében ugyanis egy villát (nyárilakot) teljesen összemorzsolta egy lezuhant óriási szikla s agyonzuzta a lakóit. *Mattei* tanáré volt ez a villa, aki feleségével, két gyermekével s anyjával lakott benne. A villa lakói nem vették észre, hogy az eső a hegyet, mely őket a zivatartól védte, alámosta és amikor e hó 19-én, éjjel a család aludt, egy óriási szikla leszakadt a hegyről, a villára zuhant és azt kétfelé vágta. A háznak azt a részét, melyben a család hálószobája van, a szikla teljesen összezuzta és elborította, a másik része, melyben a cselédség hált, csaknem épen maradt, de az ajtókat a romok úgy elzárták, hogy nem lehetett belőle kimenni. A szomszéd parasztházakból a rémes ropogásra,

recsegésre az emberek azonnal segítségre futottak s a városból tüzoltókat és műszaki katonákat küldtek a vész színhelyére. Mielőtt az utóbbiak megérkeztek volna, a tanár egyik gyermekét holtan huzták ki; nemsokára napvilágra került a tanár is, aki élt ugyan, de borzasztó állapotban volt: az egész teste össze volt törve, zuzva. Később pedig megtalálták a tanár fiatal feleségét is, és a tanár öreg édes anyját, ez utóbbit azonban már csak holtan, szétzuzott agygyal, akiben már alig volt élet. Csak a gyermekek egyike maradt csudálatosképpen épségben.

Tűz egy telekkönyvi hivatalban. Szent-Gotthárdon (Vasmegegye) folyó hó 18-án, kora reggel, az ottani telekkönyvi hivatalban, még eddigelé ki nem derített okból, tűz ütött ki, mely tizenöt község telekkönyveit részben, ötét pedig teljesen elpusztította. A helyreállítási munkálatok — megközelítőleg 30 ezer forintba kerülnek. Hamar addig is — ki tudja megmondani, minő kiszámíthatlan kárt okoznak a birtokosoknak ezek az elégett telekkönyvek?

Kimutatások. A csehi templomra *Idugler Mihály* 1 frt 50 kr., *Tóth Teréz* 20 kr.

Az arkai templomra *Kugler Mihály* 50 kr.

A *Nyulason* tervezett Szent-Sziv templomára begyűlt az utóbbi kimutatás szerint 4772 frt 41kr.

Ehhez újabban a következő kegyes adakozók járultak:

Győrből nt. *Papp Antal* káplán ur által 12 frt.

Budapestről *Mihalkó Mihály* rendőr 2 frt, *Gasparik György* és neje 1 frt 50 kr.

Magyar-Sóókról *Ribánszky Menyhért* 1 frt.

Nyulusról *Mospinter Ferenc* és *Veber József*, 2—2 frt.

Szentmisékre *Nyulusról*: *Ehrenreiter Ferenc* és *Hillinger Mária* 50—50 kr. *Altenburger Anna* 1 frt. 50 kr.

Tehát az építési alap jelenleg: 4795 frt 41 kr.

Összes jötevéokra Isten áldását kérem e szent ügyet a jó lelkek szives pártolásába ajánlom.

Nyulason 1896. nov. 23.

Házay Lajos plébános.

Figyelmeztetés. Tisztelettel kérjük az olvasókat, ne mihozzánk küldjék azon adományokat, melyeket egy meghatározott jótékony célra szántak, hanem egyenesen oda, ahova szánták.

Tolnamegyéből. — *Cséplő Ignác* értényi parasz-bíró feljelentette *Márton Lajos* telkes gazdát, mint lázítót; mert mikor nevezett bíró a házasandulokat kihirdette, közbekiáltott: hogy a hirdetés az anyakönyvvezető kötelessége, hirdessen a bíró mást! A szegzárdi törvényszék, *Bognár György* jómódu telkesgazda, *Drávecz József* és *Béri József* községi örök tanuzására *Márton Lajost* 14 napi elzárásra, és 20 forint pénzbüntetésre, s a költségek megfizetésében elmarasztalta. Az ítéletben a kir. ügyészség és az elítélt megajugodtak.

Egyházi szerek, zászlók, miseruhák, keresztuti és oltárképek, csillárok kegytárak és könyvek beszerzésére ajánljuk Szűts és Társa, a bibornok-érsek és Magy. herczegpr. udvari szállítóit. IV., Budapesten, Kossuth Lajos-utca.

Egyházi szerek, templomi zászlók és lobogók stb. besvásárlására ajánljuk **GAVORA JÓZSEF** egyházi szerek műintézetét Budapest váci-utca 17.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN?

Ausztria. *Schaffgotsch* gróf minap beszédet mondott a vorarlbergi katolikus tanítói egyesület gyűlésén, éles szavakkal ítélvén el benne az iskolák államosítását. Említette azt is, hogy a keresztény elvek megvalósítása utáni törekvést az osztrák kormány meg nem akadályozza. E beszéd sürgős interpellációkra adott alkalmat a liberálisoknak, kik a képviselőházban kérdést is intéztek emiatt *Badeni* gróf miniszterelnökhöz, vajjon igaz-e, hogy a kormány ez állásponton van? *Badeni* kijelenté, hogy a leghatározottabban kifogásolja *Schaffgotsch* grófnak, mint osztrák tisztviselőnek, nyilatkozatát. Szóval Ausztriában se szabad a keresztény eszmék érdekében szót emelni.

Németország. Berlinben e hó 24-én eskették föl a tengerész újoncokat. *Vilmos* császár ebből az alkalomból a következő beszédet intézte hozzájuk:

„Tengerészek! Az az eskü, melyet ma tettetek, a fegyelem alapja. *Isten nélkül és vallás nélkül nincs fegyelem.* Válgatok becsületére azoknak, kik előttetek viselték a császár kabátját. Most egyelőre nem kell ellenségtől tartani; de ha jön egy ellenség, ti rettenthetetlenül és félelem nélkül fogtok vele szembe szállni.“

Szerbia. Csak a múlt héten adtunk hírt arról a nagy árvizről, mely Szerbiát, de sőt részben Montenegrót is elöntötte. A szegény szerb nép, mely ezt a súlyos elemi csapást nagyon is megérzi, ismét új veszedelemnek néz elébe. Mint ugyanis Belgrádból jelentik, az árviztől tönkretett vidékeken mindenütt tifusz és láz betegség pusztit. A segélyező bizottság nagyobb mennyiségű gyógyszer (kinint) osztatott szét a nép között. *Sándor* király e válságos időben nincs országában. Még a múlt hét szombatján Bécsbe utazott, *Ferenc József* király meglátogatására, kedden azonban elutazott már onnan Rómába, hol megjelenik ő szentsége, a pápa előtt is. Rómában négy napig fog tartózkodni s körülbelül két hét múlva visszatér fővárosába, Belgrádba. Mondják, hogy a fiatal király mostani utazása semmiféle politikai célzattal nem bír, ellenben mások meg azt tartják, hogy *Sándor* házasságra készül. A menyasszony — *Isten* tudja, hányadik? — *Alexandra* szász-köburg-góthai hercegnő lenne.

HITBUZGALMI ROVAT

Szent Virgil püspök.

November 27.

Irországbán született a nyolcadik század első felében.

Szülei nemes származásuak és nemes lelkek voltak.

Virgil kora ifjúságától fogva a jó Jézusnak élt...

Minden játéknál, minden mulatságnál többre becsülte, ha valamit Jézusról hallhatott vagy olvashatott. Azért el-el vonult és az ájtatossági, szent iratokat olvasgatta. Az Ur Jézus életéről, tanításáról, csodáiról el-el gondolkozott.

A templomban érezte magát legjobban. Szabad idejét a templomok látogatásával töltötte. Szent misét a világ minden kincseért se mulasztott volna el. Azokon a legnagyobb örömmel szolgált.

Nagy figyelemmel hallgatta a predikációkat, úgy, mintha maga az Ur Jézus szólna a szónok által.

Amint növekedett korban, a buzgóságban se lanyhult, hanem ellenkezőleg mindig jobban és jobban iparkodott Jézusnak kedvében járni, Jézust követni.

Jézus azoktól, akik őt követni akarják, azt kívánja, hogy tagadják meg magukat, vegyék föl keresztjüket és úgy kövessék őt.

Virgil minden kínálkozó alkalmat felhasználta önmaga megtagadására. Hogy ezt még inkább tehesse, egészen lemondott a világról és szerzetessé lett.

Virgil, mint szerzetes, a legbuzgóbb volt az áhitatosságban valamennyi szerzetes társa között. De a tudományokat se hanyagolta el. Szorgalmasan tanult, olvasott, jegyzetelt.

Tudományossága és erényes, szent élete miatt nagyra is becsülték, akik csak ismerték. Az emberek tisztelete nem tette kevélyllyé. Minél nagyobb tisztelettel voltak iránta az emberek, annál mélyebben alázta meg magát.

Nagy ellensége az embernek saját teste. Virgil, hogy teste lázongását legyőzze: szigorúan bánt testével. Meg is őrizte szeplőtelenül tisztaságát. A bűnhajlamot úgy szólván kiölte magában.

Virgilt Jézus iránt való szeretete többre lelkesítette. Nem elégedett meg azzal, ha csak maga szolgált neki. Másokat is Jézus szeretetére kívánt vonni. Vajha az egész világ szeretné Jézust!

Kilépett azért a szerzetes falak közül, utra kelt, elhagyta hazáját; pogányokat keresni fel, azokat Jézusoz vezetni volt törekvése.

Nyugat-Franciaországban állapodott meg Pipin hercegnél. Két évig maradt itt. Pipin őt nagy tudománya és valóban szent élete miatt fölötte tisztelte.

Két évi buzgó működése után tovább ment Bajorországba.

E közben megüresedett a salzburgi püspöki szék 745-ben.

Pipin a bajor hercegnek, Odilónak püspökül Virgilt ajánlotta.

Virgil megijedt, mikor meghallotta, hogy püspökké kívánják tenni. Visszaretent ama nagy felelősségtől, amelylyel a püspöki hivatal jár. El is követett mindent, csak hogy mást választanak püspökké.

Két évig maradt betöltetlen ennek folytán a salzburgi püspökség.

A sok sürgetésre, a hercegek, püspökök ösztönzésére, a nép egyakaratu kérésére végre elfogadta a püspökséget.

A püspöki méltóság buzgóságát nem lohasztotta. Amit csak tehetett, mindent maga tett meg.

Teljes odaadással kormányozta megyéjét. Naponkint prédikált, folyton intett, lelkesített, buzditott, tanított, amint azt sz. Pál meghagyta, irván:

„Hirdesd az igét, légy rajta alkalmasan és alkalmatlanul, ints, kérj, dorgálj teljes türelemmel és tudományjal (II. Tim. 4. 2.)

A bünösöket felrázta bűneikből, a jókat crösítette, a buzgókat lelkesítette. Szívbeli szólt, szivekhez is hatott, minden szava Jézut szeretni, Jézusnak szolgálni, törvényeit megtartani, ezt sürgette hiveinél.

Amit hirdetett, mind abban ő maga járt elől, ő adta a jó példát.

Példája hatott, vonzott. A hallgatóság ő benne látta, hogy amit tőle hallanak, az mind megvalósítható az életben.

Virgil szent életének, buzgóságának hirtel messze elszáryalt.

A karantani herceg követséget küldött Virgilhez. Arra kérte, jöjjen át az ő országába, és az ott dúló rendetlenségeket szüntetné meg; a még pogányságban sinylődő alattvalóit pedig térítené a keresztény hitre.

Virgil méltányolta a hercegnek Istenes, buzgó törekvését. Azonban mindamellett nem teljesíthette kérését. Egyházmegyéjét el nem hagyhatta, mert még a saját hivei között is sok elintézni való volt.

Addig is azonban, míg személyesen elme-

hetett, maga helyett Modeszt nevű püspököt küldötte néhány pappal.

Modeszt és társai nagy buzgósággal fogtak a munkához. Ámde Modeszt csakhamar meghalt.

A karantani herceg ekkor újra sürgette Virgilt.

Virgilnek sikerült ekkorra már rendbe hozni ügyeit; azért nem ellenkezett tovább, hanem kiválogatta legbuzgóbb papjait és velök Karinthiába ment. Bejárta az egész országot, lankadatlan buzgósággal prédikált, oktatott.

Több év elteltével, miután Karantán országban a keresztény hitet felelesztette s virágzóvá tette, visszatért Salzburgba.

Felkereste községenkint még egyszer hiveit, buzditotta őket, lelkesítette Isten szeretetére, törvényeinek pontos, szigorú megtartására.

Midőn nagy utjáról visszatért s Salzburgot meglátta, meghatottan s a jövő előérzetével felkiáltott: Ez az én nyugóhelyem!

Valóban, hazaérkezése után nem sokára súlyosan megbetegedett. Gondosan előkészült halálára. 784. november 27-én szőlította őt magához a jó Isten.

Az általa épített székesegyházba, Salzburgba temették el.

IX. Gergely pápa 1212-ben a szentek közé iktatta.

Hiveid lelki üdvösségén oly buzgón fáradozó szent, végy oltalmadba minket. Könyörögi éretlünk, hogy hazánk polgárai az Ur Jézushoz térjenek és lelkük üdvösségét felleljék!

	LEVELEZÉS.	
--	-------------------	--

Főtisztelendő Szerkesztő Ur!

Nem mulaszthatom el, hogy ne tudósítsam egy gyalázatos csalás felől, melyet tudja Isten hány ember kárára követtek el eddig és fognak elkövetni ezután, ha az igazságszolgáltatás ki nem keresi és érdeme szerint meg nem bünteti a csalót. Nem földatom, nem is céloz most keresni azt, aki így alávaló módon, a törvényesség látszata alatt zsákmányolja ki a közönség jóhiszeműségét, csupán azt akarom elmondani, miképpen követtetik az el és miképpen jöttem én a nyitjára?

Az eset a következő.

Folyó hó 20-án elmentem a nálunk levő zsidó lisztkereskedő boltjába és megvásároltam ott egy zsák *hármás* számú lisztet. Természetesen plombozva, látszat szerint legalább úgy, amint az a gőzmalomból szállítattott. Tíz forint 50 krajcárban alkudtunk meg, mely összeg, szerintem, a mostani árakkal tekintve nem is tulságos nagy.

Mikor lakásomra haza hozták, újra megvizsgáltam úgy a kötést, mint az ólomzárt s mindkettőt rendben találtam. Mikor azonban fölbontottuk és a lisztet megvizsgáltuk: feleségem azonnal kijelentette, hogy az éppen olyan, mint a kenyérnek való ötös számú lisztünk. Jobban megnéztük, sőt mások által is megnéztük s mindnyájan meggyőződünk róla, hogy a hármas szárnak vett liszt a valóságban négyes számú volt.

Hogyan lehet ez? — gondoltam magamban, hiszen a malomkötés a 3-as számmal ellátott kártyával együtt ólomzárva volt. Ezt talán csak nem lehet hamisítani?

Elővettem a levágott zsineget, mellyel a zsák be volt kötve s melyen még rajta volt a kártya és a plomba, próbálgattam és rájöttem, hogy azt sértetlenül le lehet venni és arra a zsákra alkalmazni, a melyekre tetszik, a nélkül, hogy azt valaki észre tudná venni.

Tehát itt a bibe!

A lisztet azonnal visszavitettem a zsidónak és megmondottam neki, hogy miért teszem ezt.

Az lehetetlen! — szabadkozott a zsidó.

Nem akartam sokat teketóriázni, hanem megfogtam egy zsákot, melyben nullás számú liszt volt s mely teljesen le volt zárva.

Hát szabad-e ezen zsákon megmutatni, hogy nem lehetetlen? — kérdeztem a zsidótól.

Miután az engedélyt megadta, a teljesen lezárt zsákon megfogtam a plombot és azt a még kiálló zsineg végéig lehuztam, aztán szépen föloldottam a csomót, melylyel a zsák szája be volt kötve, a háromszor körültekert zsineget szépen legombolyítottam és a zsák ki volt oldva.

Mialatt én a leirt „műtétet“ végrehajtottam, a zsidó folytonosan mosolygott ravaszul. Mikor pedig azt bevégeztem, megszólalt:

— No, ezt még soha se láttam. Most már elképelem, miért adhatják Apczon (szomszéd község) olcsóbban a lisztet.

— Csak zsidó a zsidó Apczon is, Szántón is, — feleltem én neki.

E párbeszéd után ismét rátekertem az illető zsákra a spárgát, a csomót rászorítottam, az ólmot helyére visszatoltam és a zsák éppen úgy lett bekötve ismét, ahogyan előbb volt.

— Nohát úgy-e, hogy lehetséges? mondottam neki.

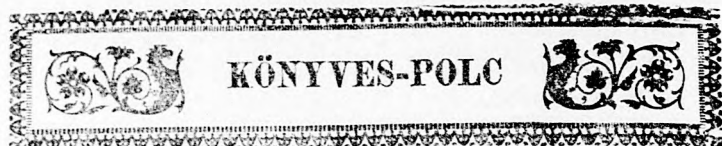
A zsidó azonban csak annyit felelt rá: lehet, hogy ez másutt megtörténik, s lehet, hogy a malomban cserélődik át.

Részemről nem gyanusítom szándékossággal a malmokat, de hogy hibásak, az bizonyos, mert a zsákokat úgy kellene elzárni, amint a vasuti kocsik vannak, t. i. a csomónak bent a plombában kellene lenni, vagy a zsineg végét kellene a zsák száján keresztülszurni, hogy ki ne lehessen azt bontani és így sok ezer embert becsapni.

Közöltem a tapasztalatomat, hogy óvatosságra intsem keresztény polgártársaimat.

Zagyva-Szántó, 1896. nov. 23.

Gyurkó József, 57. sz. ór.

A Szent-István naptára megjelent.

A napokban megkezdjük szétküldését. Az eddigi megrendeléseket néhány nap alatt elintézzük.

Fölvívjuk e kalendáriumra tisztelt olvasóink becses figyelmét, mely érdekes tartalmánál s nagyszámú szép képeinél fogva a naptárak között az első sorban kap helyet. Sokat nem nyomattunk belőle s azért valószínűleg néhány hét alatt szétkapkodják az összes példányokat.

Figyelmeztetjük ennél fogva t. olvasóinkat: szándékoit megrendeléseiket minél előbb eszközöljék, mert megtörténhetik, hogy később már nem jut nekik.

A Szent-István naptár ára 40 kr., a „Magyar Néplap“ előfizetőjének 35 kr.

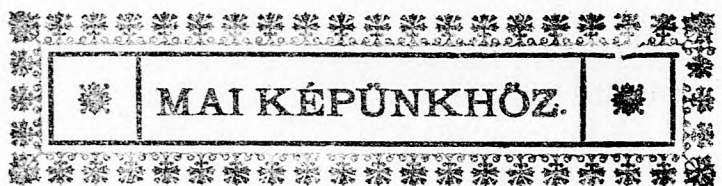
10 példány 3 frt.

50 példány 14 frt.

100 példány 24 frt.

Budapest, 1896 november 25-én.

„Magyar Néplap“ szerkesztősége.

Hazánk egyik legszebb s történeti nevezetesség dolgában első helyen álló vidékét: a híres *pannonhalmi* apátságot mutatjuk be mai képünkben olvasóinknak. A bencések pannonhalmi apátsága Györmegyének Győr-Szent-Márton városa fölött van. Magára, Pannonhalmára kocsit visz föl. Az egész halom tulajdonképpen három dombból áll; a középső a legmagasabb, ezen áll a kalvária, az éjszaki dombon a főmonostor s ezzel szemben a déli Boldogasszony kápolnája áll. A nemzeti hagyomány e hármas ormot tartja az ország címerének. Az apátságot Szent-István királyunk alapította. A történelemben a pannonhalmi apátság fontos szerepet játszik. Magas bástyafalain látható lövések bizonyítékai annak, hogy igen sok ostromot állottak ki falai. Ebben a kolostorban képeztetnek ki tanárokká a híres bencés papok, kik közül nem egy emelkedett magas polcra, hogy többet ne említsünk, mint hazánk áldott lelkü bitoros főpajját, *Vaszary* Kolos hercegprimást, kit — mint a bencések főapátját — a király kegye ültetett a hercegprimási székbe.

Szerkesztőség üzenetei

B. V. Szob. A néppárt nem s. avazza meg a kvótát. — i. H. J. Fajsz. Még 80 kr. — Budapest. (Egy öreg néppárti magyar ember.) Bizony bizony érdemes lesz a tanácsai fölött elmélkedni egy kicsit, levelét tehát áttettük a pártkörbe. — I. J. K. Félegyháza. A *Miatyánk* című könyvet Németh Gellért fordította. Már két év óta egyetlenegy példány sincs belőle. Ha elég megrendelő akadna rá, szívesen kiadnák újra. — O. J. T.-Dob. A hamburgi sorsjegyekből való vásárlást nem ajánljuk. — U. J. Uj-Perint. Önnek is azt üzenjük. — S. J. Német-Szölgyén. L. nem tud magyarul. De ha tudna, se lehetne tőle azt várni, hogy a levelekre válaszoljon. Hozzá mindennap több száz levél érkezik, de közülük talán egyetlenegyre se válaszolhat. — I. P. A. Fadd. A legjobb akarat mellett se tudunk kérésének eleget tenni. — K. Ö. B.-Vaszar. Köszönjük. — K. K. Eger. Majd küldök egyet. — Ami a másik hívásapát illeti: mindent nem szoríthatunk bele egy számba. — U. J. és F. M. Békés-Sz.-András. Ha már néppárti jelöljük nem volt, mindenestre inkább lehetett ez esetben úgy szavazni, amint a plebánosuk ajánlotta, mert az illető jelölt annak idején ellenezte a kormány egyházpolitikáját, de legfőkébb ebből az indokból lehetett volna őt támogatni, nem pedig amiatt, amit a plebános ur kívánt tőle. Mert efféle áldozatokat *követelni* soha se szabad. — D. néppárti, Bécs. Olyan könyvet nem találunk. Abban a kérdésben mindenki saját belátása szerint foglalhat állást. Talán senki se lesz *pro*. — B. J. Páka. Az se volna baj, ha lutránus volna, de bizony testestől-lelkestől katolikus. — H. J. Bereck. Azt a fércregenyt nem mi küldöttük. — B. P. Hidas-Németi. Majd lesz jövőre, csak szervezkedjenek, mert lehet ám, hogy rövid időn belül új választások lesznek. — G. I. Celse-Sziget. Ha különcük van, csak annak adhatk ki a küldemények, mert különben akárki megcsalhatná a postást. Ha azonban egyszer olyan emberrel menne el a postára, akit a postamester ismer és aki az ön személyazonosságát előtte igazolná, attól kezdve önnek is kiadná a nevére címzett küldeményeket. — K. P. Nagy-Károly. Arra nincs időm, hogy a „Pesti Hírlap” galádságaival foglalkozzam. S ha volna időm, akkor se tenném, mert nem méltatom arra, hogy szóba álljak vele. Különben reám vonatkozó hazugságait a múlt hétfői számban visszavonta, mert jól a füle közé csapkodtak, nem ugyan én, hanem mások. Lepsényi. — G. P. Kaloosa. A két hónapra fizet még 32 krt. — G. Nagy-Károly. Azzal a számmal már nem szorgalmazhatunk. — E. D. Jánkahegy. 70 kr. jár érte. — F. Gy. Gutor. Stampfel Gusztáv, keresztény cegnél. — Slatina. K. J. 1 frtot kérünk. — T. J. Cák. 45 krt. — Somogy-Endréd. H. K. Az okt. hó 16-án feladott 5 frt 90 krt. vettük. — V. K. Bodonhely. A „Mezőgazda”-ra még 80 kr. hátralékja van, ennek kiegyenlítésével lapja ez év végéig ki van fizetve. — U. B. J. Borszörcsök. Nem nyertek.

Budapesti piac.

(A budapesti piaci árak pontos kimutatása.)

Hüvelyes vetemények és termények.

Bab nagy fehér 7.25—7.75 kis gömbölyű 7.25—7.75 frt.
 törpe 8.25—8.75 frt., barna 6.50—6.75 frt., tarka 6.00—6.50 forint
 Borsó 8.50—9.50 frt., hámozott 14.00 frt.
 Lencse 08.00—15.00 frt.
 Köles 8.50—9.50 frt.
 Mák 22.00—23.00 frt.
 Kendermag 9.00—09.50 frt.
 Kóménymag 38 frt. Mind 100 kilónk

Baromfi, vad, tojás.

Tyuk páronkint 1.20—1.35 frt.
 Idei csirke páronkint 65—1.20 frt.
 Husos lud . . . 3.00—4.00 frt.
 Hízott lud . . . 4.00—6.50 frt.
 Sovány kacsa . . . 1.30—1.50 frt.
 Hízalt kacsa . . . 1.80—2.00 frt.
 Kappan . . . 1.30—1.80 frt.
 Pulyka sovány . . . 2.50—3.50 frt.
 Pulyka hízott . . . 3.50—4.40 frt.
 Tojás 1440 darabot tartalmazó láda 30.00—33.50 frt.
 . . . kosárárú 40—42 drb 1 forintjával.

Lóvásár.

Könnyebb kocsiló 100—180 frt.
 Nehezebb kocsiló (hintós) 100—210 frt.
 Igás kocsiló 100—240 frt.
 Fuvarosló 40—090 frt.
 Parasztló 30—060 frt.

Szurómarhavásár.

Élő borju 36—42 frt. 100 kiló súly szerint.
 Leszurt sertés 48—54 frt.
 Élő juhok 15.00—18.00 frt.

Marhavásár.

Jármos ökör 250—335 frt páronkint.
 Fejős tehén tarka 60—145 frt., fehérszörű 70—100 frt.,
 bonyhádi tehén 105—160 frt darabonkint.
 Vágómarha Magyar ökör 26.00—28.00 frt. Szerbiai ökör
 25—30.00 frt. Bivaly 18.00—22.00 frt. Tehén 28—29.00 frt. 100 kilo-
 grammonkint.

Juhvásár.

Elsőrendű (kiviteli) birkáért 15—17.00 frt.
 Jóminőségű (anya) birkáért 0—14.00 frt.
 Középmínőségű (anya) birkáért 9—11 frt.
 Jóminőségű kiviteli (ürű) birkáért 19.00—23.50 kr.
 Középmínőségű (ürű) birkáért 14—16 kr. kilogrammonkint
 eleven súly szerint.

Takarmányvásár.

Réti széna 2.25—3.20 frt.
 Muhar 2.30—2.85 . . .
 Zsupaszalma 1.65—1.80 . . .
 Alomszalma 1.40—1.60 . . .
 Préselt széna 2.00—2.40 . . .
 Zabos bútköny 2.00—2.20 . . .
 Szalmaszecska 2.00—2.25 . . .

Lisztüzlet.

Szám.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
frt	14.30	13.70	13.10	12.60	12.10	11.70	10.25	09.40	7.00
	Korpa finom 2.70		goromba 2.90						

Gabnapiac.

		frttól	frtig
Buza	bánsági új . . .	77—81	klg. 8.25—8.45
—	tiszavidéki . . .	77—81	. 8.20—8.55
—	pestvidéki . . .	77—81	. 8.25—8.50
—	fenérm.	77—81	. 8.15—8.50
—	bácskai	77—81	. 8.20—8.60
Rozs	elsőrendű	70—72	. 6.75—6.90
—	másodr.		. 6.20—6.35
Árpa	takarmány	60—62	. 4.10—4.45
—	égetni való	62—64	. 5.10—5.90
Zab	. . . . .	39—41	. 5.65—6.10
Kukorica	. . . . .	—	. 4.25—4.30

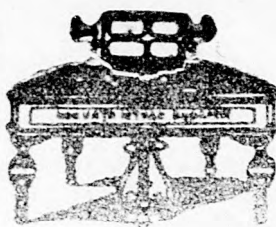
A szerkesztésért felelős: Lepsényi Miklós.

WAJDITS NANDOR
katholikus naptárak kiadóhivatala
Budapest, IX. Üllői-ut 21.

Következő katolikus naptárak kaphatók nálam az 1897. évre:

- Szent család képes népnaptár (Győr) ára 30 kr.
- Ugyanaz német nyelven " " " 30 "
- Szűz Mária képes naptár " " " 30 "
- Lourdi nagy képes naptár (Máriastern) " " " 30 "
- Herkó Péter néppárti naptár " " " 40 "
- Zilahy, Gazdasszonyok Naptára " " " 50 "

Az itt elősorolt naptárak ugyanazon árban és feltétel mellett kaphatók, mint a kiadók által hirdettetett.

A kiállítást látogató nagy közönség élénken emlékeztet meg arra a nagyszerűen kiállított hangszereimre, amelyek az összes kiállított hangszerek közt a legkeresettebbek voltak. Ajánlom dús felszerelt raktáramat mindenféle hangszerekből u. m.: hegedű 3 fűt 50 kr., 4. 4-50 5, 6, 7, 8 fűt, fuvola: 150, 3, 5, 8 fűt, harmonika: 3-50, 5, 8, 9 forint, intóna 11 fűt, arlósa 16 fűt, ariston 18 fűt; Zenelő automaták 90 fűt, 120 fűt, vendéglősök részére nagyon nagy hasznót hajt. Villanyos zongora 1500 forint, mechanikai czimbalom 110 fűt, hegedű tokok 3 fűt, vonók, Kuliffay czimbalomiskola 3 fűt 50 kr., czimbalmozók folyóirata egész évre 4 fűt 80 kr. Nagy választék karácsonyi ajándékokban, u. m. zenelő albumok és más mindenféle zenelőtárgyakban. Czimbalmok 45, 60 pedálos 75, 85, 100, 110, 130 fűt és így feljebb. Czimbalmiméret kezeséget vállalom. Üzletem jó hírneve onnan ered, mert mindenkit a legnagyobb lelkiismeretességgel szolgálók ki. Kitüntetve a kiállítási nagy érremmel.

Tisztelettel:
HORVÁTH ISTVÁN,
József körút 8. sz. 2. em. 2. sz. 2. sz.
Budapest, Erzsébet-körút 2. és Kerepesi-ut 46. szám.

Iszákosság

gyógyítható a már számos esetben fényes eredménnyel használt **Antibetinnel**. Igen sok elismerő levél. Az illetőnek tudta nélkül is beadható. Egy adag ára 2 fűt 20 kr., egy kettős adag, mely makacs bajnál szükséges, 4 fűt 40 kr.; az utóbbi összeg előleges beküldése mellett, bérmentes átküldés. Kapható: Sas-gyógyszertárban Lugoson 19. sz.

Olcsó kölcsönöket

(300 frttól kezdve felfelé)

földbirtokokra közvetít

DEÁK JÁNOS

NYITRÁN.

Felvilágosításokat igénylő levelekhez 10 kr. levélbélyeg mellettkelendő.

Valóságos Isten áldása

köhögesnél, rekedtségnél, elnyájkásodásnál, a tüdő és torok mindennemű betegségeinél **Eggor di-jutalmazott mell-pasztilái, és senki el ne mulassza** — saját jól fölfogott érdekében — azoknak **idejekorán** való használatát.

Számtalan elismerő hálanyilatkozat tanuskodik elvitázhatatlanul e kitűnő szer biztos hatása mellett. Kapható 25 kr., 50 kr. és 1 fűtos eredeti dobozokban minden gyógyszerárban; fő és szétküldési raktár: **Nádor-gyógyszertár, Budapest, Váci-körút 17.**

Főnyeremény esetleg **500,000** márka.
Szerencse-hírnök.
A nyereményekért az állam kezkeskedik. Első húzás: **December 10-én.**

Főhívás nyeremény kilátásában
a Hamburg állam által garantírozott nagy pénzsors-huzáshoz, melyben

10 millió 746,990 márka

biztos nyereménynek kell történni.

Ezen előnyös pénzsorsolás, mely terv szerint csupán **112,000** sorsjegyet tartalmaz, a következő. Ugyanis

a főnyeremény esetleg **500,000** márka.

Nyeremények	800,000	márka.
1 nyeremény	200,000	márka.
1 nyeremény	100,000	márka.
2 nyeremény	75,000	márka.
1 nyeremény	70,000	márka.
1 nyeremény	65,000	márka.
1 nyeremény	60,000	márka.
1 nyeremény	55,000	márka.
2 nyeremény	50,000	márka.
1 nyeremény	40,000	márka.
3 nyeremény	20,000	márka.
21 nyeremény	10,000	márka.
46 nyeremény	5,000	márka.
106 nyeremény	3,000	márka.
206 nyeremény	2,000	márka.
782 nyeremény	1,000	márka.
1348 nyeremény	400	márka.
42 nyeremény	300	márka.
138 nyeremény	200, 150	márka.
35327 nyeremény	155	márka.
8961 nyeremény	134, 104, 100	márka.
9249 nyeremény	75, 45, 21	márka.

Egészben 56,240 nyeremény, melyek néhány hónap alatt 7 részletben biztosan kisorsoltatnak. Az első osztályú főnyeremény 50,000 márka. a 2. osztályban 55,000 márkára emelkedik, a 3-ikban 60,000-re; a 4-ikben 65,000-re; az 5-ikben 70,000-re; a 6-ikben 75,000-re; a 7-ikben 200,000-re és jutalommal 300,000-el együtt esetleg 500,000 márkára.

Az első osztályhoz, melynek hivatalosan állapított húzása december hó 10-én lesz, kerül az eredeti sorsjegy csak 3 fűt 50 kr., fél 1 fűt 75 kr., 1/2, 90 kr.

A húzás megtörténte után minden egyes sorsjegytuladonos felszólítás nélkül azonnal megkapja tőlem az állami huzás-lajstromot.

Az állam címerével ellátott sorsolási-tervezetet, melyben meglátható a nyereményeknek és húzásoknak 7 osztályba való sorozása, előre megküldöm ingyen.

A nyeremény-összegek kifizetése és szétküldése közvetlenül általam történik felszólítás nélkül és legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendeléseket kérek akár postautalványon, akár utánvéttel.

A küszöbön álló húzások iránt való tekintettel kérem a megrendeléseket sürgősen megtenni, de legkésőbb

2-3 **ez év december 10-ig**

Heckscher József, bank- és váltóüzlet-tulajdonos **Hamburgban.**

Takácsoknak

kitűnő granitnádból készült bordákat küd (pászma) 8 + egy pászma 30 fok) s postán bárhol. — Megrendelhető

KISS JÁNOS-nál
Szepetnek, Zalamegye.

Kathreiner féle
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ
mint
Vegyülek a babkávéhoz
az
egyedül egészséges
kávéital.

ORSZÁGOS MAGY. KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894 évben. — Biztosítéki tőke **600,000** korona.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alnölk: Csárossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujavics Sándor, Desserffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Pilszky Emil, Róblak Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szólyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf.

Vezetőigazgató: Szólyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsonös Biztosító Szövetkezet a gazdaság-és általános elismerése szerint hven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaságosság évek óta sürgetett és a károsnak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vitta ki magának az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé. A szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A **takarmány-biztosításnál** a díjak szintén a lehető legmérsékeltetebbek.

Különösen ajánljuk az átalány (pauschal) biztosítást, melyet a **kis gazdákra** való tekintettel már **500 fűt értéknél** kezdjük meg.

Tömeges biztosítás esetén az illető községeknek rendkívül olcsó díjtételeket engedélyezünk.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körút 8. sz.) és a vidéken léteeltett **ügynökségek.**